

ΕΝΑ ΣΑΚΚΟΥΛΙΚΟΚΚΑΛΑ

Είχε ρθῆ ἀπὸ τὴν ἐπαρχία.

Ἐπὶ ἀπόγιομα ξεκίνησε γιὰ τὸ νεκροταφεῖο. Ὁ δρόμος τῆς φαινόταν ἀτέλειωτος καὶ τὰ πόδια τῆς τάνιωθε βαριά. Θυμᾶται... Εἶναι τώρα κοντὰ τρία χρόνια... Τέτοια ὥρα εἶτανε... ἀπόγιομα... ἕνας θολός, βαρῆς οὐρανός, ὅπως σήμερα... ὅλα εἶτανε μελαχολικά, κρύα, βαριά... Μπρὸς πῆγαινε ἕνα ἀμάξι μ' ἕναν παπὰ μέσα καὶ μὲ μιὰ κάσσα περασμένη λοξά... ὅλα φτωχικά, μελαχολικά, βαριά, κρύα... Καὶ πίσω ἐρχότανε αὐτὴ, μονάχη καὶ τότε, ξένη, ἀγνωστη... Λαχάνιαζε γιὰ τὴν φτώχεια τὴν ἀμαξα... Μὰ σὰ βγήκανε στὸν ἀνήφορο, δὲν μποροῦσε πιά νὰ τὴν παρακολουθῆ... ἔχασε τὴν ἀμαξα ἀπὸ τὰ μάτια τῆς... τὸ καλὸ ποὺ τὴν περιμένανε καὶ δὲ βιαστήκανε νὰ τὸν ἐχάσουνε βιαστικά βιαστικά... Γιατὶ καὶ τὶ ἀνάγκη εἶχανε;... Σὲ ποιόνε θὰ δίνανε λόγο;... Ἡ νεκροφόρα τοῦ νοσοκομείου εἶτονε, ὁ παπὰς δὲ θὰ πλερώνονταν ἀπὸ τὴν ἴδια. Κάποιος ἄλλος θὰ τὸν πλέωνε γιὰ τὴν καροτσάλα... Ἔτσι ναί, ... σὰ σήμερα... ἐδῶ καὶ τρία χρόνια... δηλαδὴ δυὸ χρόνια, ἑπτὰ μῆνες καὶ τέσσερες μέρες... θὰ μποροῦσε καὶ τὴν ὥρα καὶ τὰ λεπτὰ ἀκόμα νὰ λογαριάσῃ... Κι ὁ οὐρανός καὶ σήμερα ἴδιος καὶ ἀπαράλλαχτος ὅπως κείνη τῆ μέρα... Μολυβένιος. Καὶ φύσαγε κ' ἕνα ψιλὸ ψιλὸ κρύο ποὺ σοῦ τρυποῦσε τὰ κόκκαλα...

Περνοῦσε μπρὸς ἀπὸ ἕνα μαρμαράδικο. Ἐνας μαρμαρὰς σκυμμένος πελεκοῖσε ἕνα μάρμαρο. Γύρω σταυροί, γούρνες γιὰ τὶς βροῦσες καὶ μάρμαρα χοντρά ἀπελέκητα... Ἄ, ἂν μποροῦσε καὶ αὐτὴ ν' ἀγόραζε ἕναν ἀπ' αὐτοὺς τοὺς μαρμαρένιους σταυρούς... Νὰ τὸν ἀγοράσῃ καὶ νὰ τὸν στήσῃ πάνω στὸ μνήμα του. Κι ἀπάνω νὰ γράφῃ τὸνομά του, τὴν ἡλικία του, πότε γεννήθηκε καὶ πότε πέθανε... Μὲ χρυσὰ γράμματα βέβαια. Καὶ νᾶχη καὶ τὴ φωτογραφία του, ἔτσι ὅπως εἶτανε, ὁμορφος, νέος λεβέντης, καὶ γύρω γύρω κάγκελα καὶ τὸ χῶμα στρωμμένο μὲ πετραδάκια καὶ καμπόσα γλαστράκια ἀπάνω μὲ ὁμορφα λουλούδια...

Μὰ ὕστερα συλλογίστηκε πὼς αὐτὰ εἶτανε γι αὐτὴ ὄνειρο. Σάμπως εἶχε τὸν τάφο δικό της, σάμπως εἶχε ἀγοράσει τὸ μνήμα...

Ἐφτασε, πέρασε τὴ μεγάλη σιδερόπορτα... Δίπλα τῆς πέρασε μιὰ νεκρική συνοδεία. Ἄκουσε τὸν παπὰ κάτι νὰ μουρμουρίζῃ σὰ βαριεστημένος, μ' ἕνα λιγδιασμένο πετραχειλὶ κρεμασμένο στὸ στήθος του.

Εἶδε ἕνα νεκροθάφτη ποὺ ὅ,τι εἶχε χῶσει κάποιον πεθαμένο καὶ γύριζε μὲ τὴν τσάπα καὶ τὸ φτυαρί στὸν ὄμο του.

Ἐρχεσαι νὰ μοῦ ἀνοίξῃς ἕνα μνήμα;

— Γιατὶ δὲν ἐρχομαι; ἢ δουλειά μου...

Βαδίζανε καὶ οἱ δυὸ πλάι πλάι ἀνάμεσα σὲ

μνήματα. Σιγαλιά, παγωνιά. Πάνω σ' ἕναν τάφο φαινότανε ἕνα μεγάλο μπουκέτο ἀπὸ χρυσάνθεμα, ποὺ εἶχανε πιά μαραθῆ.

— Εἶναι μακριὰ ἀπὸ δῶ; ρώτησε ὁ νεκροθάφτης.

Κείνη κοίταξε γύρω γιὰ νὰ θυμηθῆ καλύτερα. Εἶχανε βγῆ τώρα ὄξω ἀπὸ τὴ μάντρα. Ὁ νεκροθάφτης προχωροῦσε πρὸς τὰ χωράφια δίχως νὰ ρωτήσῃ. Τί νὰ ρωτήσῃ. Χρειαζότανε νὰ ρωτήσῃ γιὰ νὰ καταλάβῃ πὼς τὸ μνήμα ποὺ ζητοῦσε αὐτὴ ἢ γιὰ δὲν μποροῦσε νὰ βρισκεται ἀνάμεσα στὰ πλούσια αὐτὰ μνήματα;

— Λοιπόν; ξαναρώτησε ὁ νεκροθάφτης. Σταθήκανε. Ἡ γοιὰ κοίταξε γύρω τῆς, προσπαθοῦσε νὰ θυμηθῆ, νὰ ξαναφέρῃ τὶς εἰκόνες στὴ μνήμη τῆς... Πὼς ἄλλαξε τὸ μέρος... Τότε εἶτανε ὅλο χωράφια, γιομάτα πέτρες καὶ ἀγριόχορτα καὶ ποὺ καὶ ποὺ κανέναν ξύλινο σταυρό. Τώρα γιόμισε ὅλος ὁ τόπος ἀπὸ σταυρούς...

— Δὲν ἔχει σταυρὸ ἀπάνω;

— Πὼς δὲν ἔχει; Γράφει καὶ τὸνομά του.

Ἐγὼ μοναχὴ μου τὸν κουβάλησα καὶ τὸν ἔστησα πάνω στὸ χῶμα. Στράτης Στεργίδης, ἑτῶν εἰκοσιῆξη.

— Μμ, Στράτης, Στράτης, Στεργίδης... τρέχει γύρευε... δὲ θυμᾶσαι κατὰ ποὺ πάνω κάτω ἔπεφτε...

— Μὰ πὼς δὲ θυμᾶμαι; Τὸ ἔχω μέσα στὸ νοῦ μου. Εἶτανε δίπλα σ' ἕναν ἄλλον τάφο μὲ ξύλινα κάγκελα. Πάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι του ἔγερνε ἕνα κυπαρισσάκι... Μὰ ποῦντο; τώρα δὲν τὸ βλέπω, εἶπε ἡ γοιὰ στενοχωρημένη γυρίζοντας τὸ κεφάλι τῆς γύρω πρὸς ὄλες τὶς μεριές.

— Μὰ περίεργο, πὼς ἄλλαξε αὐτὸ τὸ μέρος...

Καὶ πάλε ἡ ματιά τῆς πλανήθηκε ἀνήσυχη, ἐρευνητικὴ πάνω σ' ὅλους τοὺς τάφους. Σὰ νὰ περιμένε ν' ἀκούσῃ ἀπὸ κανέναν τάφο καμιά φωνὴ νὰ τῆς λέῃ «ἐδῶ εἶμαι».

Ὁ νεκροθάφτης σὰ νᾶρχισε νὰ στενοχωριέται ποὺ ἔβλεπε νὰ περνᾷ ἡ ὥρα.

— Ἄντρας σου εἶτανε;

— Ὅχι, παιδί μου.

— Ἄ, παιδί σου; πόσο χρονῶν;

— Εἰκοσιῆξη.

— Ἡ γοιὰ περπατοῦσε ψαχτὰ ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος στὸ ἄλλο. Τὰ πόδια τῆς μερδευόντανε μέσα στ' ἀγκάθια καὶ στ' ἀγριόχορτα. Καθὼς περπατοῦσε, τὰ πόδια τῆς βουτῆζανε μέσα σ' ἕνα σωρὸ χῶμα, ὑψωμένο στὰ χεῖλια ἐνὸς ἀνοιχτοῦ λάκκου... Δοκίμασε ἕνα παράξενο αἶστημα σὰ νὰ πάτησε πάνω σὲ σάρκα ἀνθρώπινη, ποὺ μπορεῖ καὶ νὰ πόνεσε. Ἀνάμεσα στὸ χῶμα, εἶ-